

ТАМІЛА ЯЦЕНКО

ІРИНА ТРИГУБ

**КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ
УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА. 7 КЛАС
НА 2024–2025 НАВЧАЛЬНИЙ РІК**

за модельною навчальною програмою «Українська література. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти

(керівник авторського колективу – Т. О. Яценко)

Усього – 70 год.

На тиждень – 2 год.

Текстуальне вивчення – 56 год.

Із них:

- позакласне читання – 4 год.
- література рідного краю – 2 год.
- найцікавіше з літературних новинок – 2 год.

Розвиток мовлення – 4 год. (у межах годин на текстуальне вивчення).

Виразне читання – 4 год.

Узагальнення та систематизація та вивченого – 6 год.

№ з/п	Дата	Зміст навчального матеріалу	Теорія літератури	Мистецький контекст	Позакласне читання
I СЕМЕСТР					
ВСТУП					
1.		Художній твір як явище мистецтва. Функції мистецтва. Текстуально вивчені в 6 класі та самостійно прочитані учнями художні твори.	<i>Літературний твір, автор, читач.</i>	Образотворче мистецтво – О. Богомазов «Портрет дівчинки, яка читає книжку (Дочка художника)».	Самостійно прочитані учнями / ученицями художні твори.
ПІСЕННА ЛІРИКА					
<i>Для вивчення напам'ять: одна поезія за вибором учителя/ учительки або учня/учениці</i>					
2.		Народні соціально-побутові пісні , їх види (народні козацькі, чумацькі, наймитські, рекрутські, солдатські (жовнірські), стрілецькі тощо пісні) <i>(оглядово)</i> .	<i>Народнопісенна лірика, соціально-побутові пісні та їх види</i>	<i>Музика</i> – народні пісні «Ой, на горі, та й жєнці жнуть», М. Лисенко «Запорізький марш», «Їхав козак на війноньку» (слова – народні, музика і виконання – рок-гурт «Гайдамаки»), «Ой ішов чумац з Дону» (слова – народні, музика і виконання – етногурт «ДахаБраха»), «Ой, матінко-вишне» (слова і музика народні, виконання – Ю. Вітранюк); <i>образотворче мистецтво</i> – І. Рєпін «Запорожці пишуть листа турецькому султану», С. Васильківський «Запорожець», «Козак в степу», А. Куїнджі «Чумацький шлях у Маріуполі», І. Айвазовський «Чумаки», С. Васильківський «Чумацький Ромоданівський шлях», М. Пимоненко «У похід. Проводи козака», І. Соколов «Проводи в рекрути».	Збірник українських народних пісень «Заспіваймо пісню веселеньку» (упорядник – П. Василенко). Л. Лєпкий «Гей видно село». Б. Лєпкий «Журавлі». Збірник пісень «Співаник Українського Лицаря» (упорядники – Т. Гривул та ін.). М. Матола «Мій друже Ковалю...». О. Псюк,
3.		« Ой на горі та й жєнці жнуть » – народна козацька пісня. Відображення життя й побуту козаків, їхньої героїчної вдачі. Поєднання громадянських і родинних мотивів, емоційна наснаженість, художня образність.	<i>Художній паралелізм, постійний епітет, літота.</i>		
4.		Відображення соціальних явищ життя в Україні в різні історичні періоди, поетичні узагальнення в пісенній ліриці, її образний світ <i>(оглядово)</i> .			
5.		« Розпрощався стрілець... » – пісня-реквієм пам'яті Січових стрільців.			

6.		<p>Патріотичні пісні літературного походження. Степан Чарнецький «Ой у лузі червона калина...». Стисло про письменника. Історія створення пісні-гімну Січових стрільців, її народнопісенна основа. Символічність образу калини, патріотичний пафос пісні. Національна українська пісенна традиція в піснях літературного походження. Нова хвиля популярності пісні в ХХІ столітті.</p>	<p><i>Пісні літературного походження (авторські пісні).</i></p>	<p><i>Музика – «Ой у лузі червона калина...» (слова – С. Чарнецький, музика – Г. Трух);</i> <i>образотворче мистецтво – О. Шупляк «Хранителька», О. Оснач «Ой у лузі червона калина», О. Гайдамака «А ми тую червону калину підіймемо».</i></p>	<p>І. Клименко «Стефанія».</p>
7.		<p>Пісенні твори про боротьбу УПА за незалежність України. Олесь Бабій «Зродились ми великої години...». Гімн ОУН-УПА, його патріотичний пафос. Актуальність пісні в часи збройної боротьби українців за свою незалежність.</p>	<p><i>Пафос.</i></p>	<p><i>Музика – марш українських націоналістів «Зродились ми великої години...» (слова – О. Бабій, музика – О. Нижанківський);</i> <i>образотворче мистецтво – Н. Хасевич дереворити «Повстанці у наступі», «Слава Україні!», Н. Серветник «12 історій про УПА».</i></p>	
8.		<p>Сучасні патріотичні пісні (за вибором учителя/вчительки). Святослав Вакарчук «Квіти мінних зон», «Місто Марії». Розповідь про громадську діяльність фронтмена гурту «Океан Ельзи» та пісенну творчість патріотичного спрямування. «Квіти мінних зон». Звитяжні будні українських воїнів-захисників. Уславлення їхньої мужності й героїзму у протистоянні з ворогом.</p>		<p><i>Музика – «Квіти мінних зон» (слова, музика і виконання – С. Вакарчук), «Місто Марії» (слова, музика і виконання – С. Вакарчук).</i></p>	

		«Місто Марії». Пісенний образ воїнів-азовців – мужніх захисників України. Стійкість героїв у протистоянні з російськими загарбниками.			
9.		Петро Солодуха «Біля тополі». Присвята пісні воїнам, загиблим за долю України. Оспівування їхнього героїзму, любові до рідного краю. Національні символи у творі.		Музика – «Біля тополі» (слова, музика і виконання – П. Солодуха).	
10.		Урок виразного читання.			
11.		Підсумкова діагностувальна робота за розділами «Вступ», «Пісенна лірика» або презентація творчих проєктів.			
ІСТОРИЧНЕ МИНУЛЕ УКРАЇНИ					
12.		Тарас Шевченко «Розрита могила». Подорож поета Україною у 1843 р. Осмислення трагічних для Батьківщини наслідків знецінення історичної пам'яті про її героїчне минуле.	<i>Елегія.</i>	<i>Образотворче мистецтво</i> – О. Шупляк «Дух свободи»; <i>музика</i> – «Світе тихий, краю милий («Розрита могила»)» (слова – Т. Шевченко, музика – М. Лисенко), музичний альбом «4: Шевченко» (слова – Т. Шевченко, музика і виконання – рок-гурт «Кому вниз»); <i>кіно</i> – д/ф «Кобзар. Історія однієї книги» (режисер – Т. Ткаченко, С. Сотниченко).	А. Чайковський «За сестрою». А. Кашенко «З Дніпра на Дунай». Н. Гуменюк «Білий вовк на чорному шляху». Я. Яріш «Самійло».
13.		Метафоричний образ незнищенності українського народу в поезії Т. Шевченка.			
14.		Іван Франко «Захар Беркут» (скорочено). Багатогранність і тематична розмаїтість прозової творчості І. Франка. Історична основа повісті	<i>Героїко-романтична історична повість, архаїзми,</i>	<i>Образотворче мистецтво</i> – І. Труш «Трембітарі», О. Шупляк «Захар та беркут», А. Куцаченко «За мотивами повісті Івана Франка «Захар Беркут»; <i>кіно</i> – х/ф «Захар Беркут» (режисери –	

		«Захар Беркут».	<i>діалектизми, етапи розгортання сюжету.</i>	Дж. Вінн, А. Сеїтаблаєв); <i>музика</i> – Б. Лятошинський «Золотий обруч» (опера).	
15.		Основні сюжетні лінії повісті «Захар Беркут». Композиції твору.			
16.		Ідейний зміст повісті «Захар Беркут».			
17.		Втілення в художніх образах ідейного змісту твору.			
18.		Групування персонажів. Особливості мови.			
19.		Урок позакласного читання.			
20.		Урок розвитку мовлення (письмово).			
МИ – УКРАЇНЦІ!					
<i>Для вивчення напам'ять: одна поезія за вибором учителя/вчительки або учня/учениці.</i>					
21.		Василь Симоненко «Лебеді материнства». Патріотичні почуття ліричного героя як основа поезії В. Симоненка. Звернення поета до наступних поколінь українців.		<i>Образотворче мистецтво</i> – М. Білас «Лебеді материнства», О. Шупляк «Колиска»; <i>музика</i> – «Лебеді материнства» (слова – В. Симоненко, музика і виконання – «BAndurbaND»).	Олександр Олесь «О слово рідне!». М. Рильський «Мова». В. Симоненко «Я не бував за дальніми морями». Д. Білоус «Якщо з українською мовою...». І. Небеленчук «Україно моя!». Портал «Поезія вільних».
22.		Засоби творення художнього образу в ліричному творі В. Симоненка.			
23.		Сучасна українська поезія про війну (за вибором учителя/вчительки). Мотиви поезії, образи, художня майстерність у вираженні почуттів і переживань українців під час війни (оглядово).			
				<i>Образотворче мистецтво</i> – О. Шупляк «Велика битва України з Мордором. 2022. (версія 2.0)», «Зло має бути знищене», Б. Куркуль «Світанок», М. Дьяченко серія патріотичних портретів «Хрещення вогнем», Ю. Шаповал «В цілковитій безпеці», «Together»; <i>фотомистецтво</i> – В. Ясинська «Портрет солдата», О. Зеліско «Квіти побитої землі»;	

				музика – «Не твоя війна» (слова, музика і виконання – С. Вакарчук), «Повертайся живим» (слова, музика і виконання – С. Тарабарова), «Українська лють» (адаптація італійської народної пісні «Bella Ciao», виконання – Х. Соловій), «Азовсталь» (слова – С. Соловій, музика і виконання – рок-гурт «Kozak System»).	
24.		<i>Урок виразного читання на пам'ять.</i>			
25.		<i>Урок позакласного читання.</i>			
26.		<i>Урок розвитку мовлення (усно).</i>			
ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ					
27.		Художні твори літератури рідного краю (за вибором учителя/вчительки та учнів/учениць). Ознайомлення з творами письменників/письменниць рідного краю, тематично спорідненими із вивченими художніми текстами в I семестрі.		Твори мистецтва рідного краю.	
НАЙЦІКАВІШЕ З ЛІТЕРАТУРНИХ НОВИНОК					
28.		Художні твори сучасної української літератури (за вибором учителя/вчительки та учнів/учениць).		Твори сучасного українського мистецтва.	
29.		Підсумкова діагностувальна робота за розділами «Історичне минуле України», «Ми – українці!» або презентація творчих проєктів.			
УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИВЧЕНОГО					
30.		Узагальнення та систематизація вивченого в I семестрі. Текстуально		<i>Повторення вивчених у I семестрі понять теорії літератури.</i>	

		вивчені та самостійно прочитані учнями/ученицями художні твори.			
31.		Підсумкова діагностувальна робота за I семестр за групами навчальних результатів.			
32.		Підсумковий урок.			

II СЕМЕСТР

ХАРАКТЕР І ДОЛЯ ЛЮДИНИ

33.		Володимир Винниченко «Віють вітри, віють буйні...». Дитячі літа Володимира Винниченка та їх відгомін у творчості письменника. Світ дитинства в оповіданні «Віють вітри, віють буйні».	<i>Психологічне оповідання, тавтологія.</i>	<i>Образотворче мистецтво – І. Їжакевич. «Мама йде!», О. Пимоненко «Брід», ілюстрації до оповідання «Віють вітри, віють буйні...» (художниця – Л. Горошко); музика – українська народна пісня «Та немає гірш нікому...».</i>	Є. Гуцало «Біженці», «Чорнобильська дівчина Калина». К. Міхаліцина «Квіти біля четвертого». І. Роздобудько «Арсен». С. Гридін «Не такий». А. Бачинський «140 децибелів тиші».
34.		Порівняльна характеристика образів дітей в оповіданні «Віють вітри, віють буйні». Художні деталі як засоби розкриття внутрішнього світу головних героїв твору.			
35.		Ліна Костенко «Кольорові миші». Проблематика поезії «Кольорові миші». Неповторність творчої особистості, її конфлікт із буденністю. Засоби розкриття характеру головної героїні в творі сучасної української поетеси.	<i>Притча.</i>	<i>Образотворче мистецтво – І. Марчук «Сонце заходить над Дніпром», О. Шупляк «Дві пташки».</i>	
36.		Урок виразного читання.			
37.		Оксана Радушинська «Метелики в крижаних панцирах» (скорочено). Історія написання, символіка назви повісті сучасної української письменниці. Сюжет та композиція твору. Проблема		<i>Образотворче мистецтво – ілюстрація до повісті «Метелики в крижаних панцирах» (художниця – В. Дунаєва);</i>	

		самоствердження в суспільстві особистості з інвалідністю.		<i>мистецький проєкт «Особлива книга для особливих дітей» (аудіокнига за повістю «Метелики у крижаних панцирах»).</i>	
38.		Розкриття характеру головної героїні, її життєва позиція, стійкість у подоланні труднощів. жанрові особливості твору.			
39.		Урок розвитку мовлення (усно).			

КРАСА ЛЮДСЬКИХ ВЗАЄМИН

40.		Анатолій Дімаров «На коні й під конем» (дві-три оповіді за вибором учителя/вчительки). Автобіографічна основа і проблематика повісті «На коні й під конем».	<i>Автобіографічний твір.</i>	Образотворче мистецтво – ілюстрації до роману «На коні й під конем» (художниця – О. Воронкова).	В. Близнець «Женя і Синько». Г. Кирпа «Тринадцятий місяць у році». С. Процюк «Марійка і Костик». М. Морозенко «Я закохалася».
41.		Лірична оповідь головного героя про його дитинство, шкільні будні та юнацькі роки. Образ оповідача, риси комічного у творі.			Г. Гузовська-Корицька «На сьомому небі від щастя».
42.		Григор Тютюнник «Климко» (скорочено). Розповідь у творі про досвід дорослішання головного героя у воєнний час.	<i>Художня деталь.</i>	Образотворче мистецтво – ілюстрації до повісті Гр. Тютюнника «Климко» (художник – В. Савадов), Н. Воланд «Надія»; <i>кіно</i> – х/ф «Климко» (режисер – М. Вінграновський).	
43.		Психологізм у розкритті характерів персонажів. Композиція і сюжет повісті, функції художніх деталей.			
44.		Підсумкова діагностувальна робота за розділами «Характер і доля людини», «Краса людських взаємин» або презентація творчих проєктів.			

ЛІТЕРАТУРНИЙ ДЕТЕКТИВ

45.		Андрій Кокотюха «Гімназист і Чорна	<i>Детектив</i> як	Образотворче мистецтво –	Н. та О. Шевченки
-----	--	---	--------------------	---------------------------------	-------------------

		<i>рука» (скорочено).</i> Таємничі пригоди у повісті «Гімназист і Чорна Рука».	<i>жанр, особливості його композиції.</i>	ілюстрації до повісті «Гімназист і Чорна Рука» (художник – І. Сулима).	«Як не скарб, то пожежа». А. Кокотюха «Полювання на золотий кубок», «Гімназист і Вогняний Змій», «Гімназист і Біла Ворона».
46.		Образ детектива, його роль у сюжеті.			
47.		Простір і час, реальне та фантастичне у творі.			
48.		Катерина Штанко «Драconi, вперед!» (скорочено). Казкові персонажі та пригодницька інтрига у повісті.		<i>Образотворче мистецтво – ілюстрації до повісті «Драconi, вперед!» (художниця – К. Штанко).</i>	
49.		Становлення особистості головного героя, його захоплення та фантазії.			
50.		Урок позакласного читання.			
51.		Урок розвитку мовлення (письмово)			
ПРИГОДИ І ГУМОР					
52.		Валентин Чемерис «Вітька + Галя, або Повість про перше кохання» (скорочено). Гумористична розповідь про дружбу і перше кохання у творі.		<i>Образотворче мистецтво – ілюстрації до повісті «Вітька + Галя або Повість про перше кохання» (художник – А. Василенко), М. Кармазь «Школярі на відпочинку», О. Баликова «Однокласники».</i>	Вс. Нестайко «Тореадори із Васюківки», «Супер «Б» з фрикадельками». Г. Малик «Злочинці з паралельного світу».
53.		Групування персонажів. Жанрові й композиційні особливості повісті. Засоби творення комічного у творі.			З. Мензатюк «Дике літо в Криму».
54.		Наталка Малетич «Щоденник ельфа» (розділ «Усе шкереберть. І в цьому є сенс»). Зображення шкільних буднів у творі.	<i>Жанр щоденника.</i>	<i>Образотворче мистецтво – ілюстрація до повісті «Щоденник Ельфа» (художники – А. та Д. Нечаєвські).</i>	О. Гаврош «Неймовірні пригоди Івана Сили, найдужчої людини світу».
55.		Взаємини головного героя твору з однолітками, його почуття й переживання. Образ оповідача. Роль родинних цінностей у становленні особистості.			О. Дерманський
56.		Урок виразного читання (читання в			

		<i>особах фрагментів творів).</i>			«Мері».
57.		Урок позакласного читання.			
ПРИГОДИ ТА ФЕНТЕЗІ					
58.		Олесь Бердник «Хто зважиться – вогняним наречеться» (скорочено). Фантастична мандрівка до невідомих планет як основа сюжету твору.		<i>Образотворче мистецтво – ілюстрації до повісті О. Бердника «Хто зважиться – вогняним наречеться»</i> (художник – Д. Заруба), діорама «Український космос» за мотивами однойменної серії картин О. Шупляка (Planetarium Noosphere, м. Дніпро).	О. Бердник «Зоряний корсар». Г. Пагутяк «Втеча звірів, або Новий бестіарій», «Книгоноші з Королівства». М. Марченко «Місто Тіней». Н. Дев'ятко «Легенда про юну Весну».
59.		Прагнення до щасливого майбутнього, випробування на шляху до нього. Уболівання за долю планети і людства у творі.			
60.		Засоби характеротворення головних героїв твору.			
61.		Галина Пагутяк «Королівство» (скорочено). Родинні цінності в романі «Королівство».	<i>Роман-фентезі.</i>	<i>Образотворче мистецтво – ілюстрації до роману «Королівство»</i> (художники – Ф. Сергеев, Н. Котилевська), В. Хом'як «Забавні коти», Є. Гапчинська «Дівчинка і кіт».	
62.		Міфологічний світ, протистояння добра і зла як основа твору. Фантастичні істоти у творі.			
63.		Становлення характеру головної героїні.			
64.		Тема значущості книжки в житті людини.			
ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ					
65.		Художні твори літератури рідного краю (за вибором учителя/вчительки та учнів/учениць). Ознайомлення з творами письменників/письменниць рідного краю, тематично спорідненими із вивченими художніми текстами в II семестрі.		Твори мистецтва рідного краю.	
НАЙЦІКАВІШЕ З ЛІТЕРАТУРНИХ НОВИНОК					

66.		Із сучасної української літератури (<i>твори для читачів-підлітків за вибором учителя/вчительки та учнів/учениць</i>).	Художні твори сучасної української літератури (<i>за вибором учителя/вчительки та учнів/учениць</i>).	Твори сучасного українського мистецтва.	
67.		Підсумкова діагностувальна робота за розділами «Літературний детектив», «Пригоди і гумор» або презентація творчих проєктів.			

УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИВЧЕНОГО

68.		Узагальнення та систематизація вивченого в II семестрі. Текстуально вивчені та самостійно прочитані учнями/ученицями художні твори.	<i>Повторення вивчених у II семестрі понять теорії літератури.</i>		
69.		Підсумкова діагностувальна робота за II семестр за групами навчальних результатів.			
70.		Підсумковий урок.			